

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA POLSKIEGO
POZIOM ROZSZERZONY

ARKUSZ POKAZOWY

CZĘŚĆ 1. TEST

CZĘŚĆ 2. WYPRACOWANIE

CZAS PRACY: 210 minut (łącznie na napisanie testów i wypracowania)

ŁĄCZNA LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚĆ 1. i 2.: 50

ARKUSZE MATURALNE
POZIOM ROZSZERZONY

SPIS TREŚCI

Arkusz 1	6
Odpowiedzi Arkusz 1	21
Arkusz 2	24
Odpowiedzi Arkusz 2	36
Arkusz 3	38
Odpowiedzi Arkusz 3	51
Arkusz 4	54
Odpowiedzi Arkusz 4	69
Arkusz 5	72
Odpowiedzi Arkusz 5	85
Arkusz 6	87
Odpowiedzi Arkusz 6	98
Arkusz 7	101
Odpowiedzi Arkusz 7	116
Arkusz 8	118
Odpowiedzi Arkusz 8	132
Arkusz 9	134
Odpowiedzi Arkusz 9	146
Arkusz 10	148
Odpowiedzi Arkusz 10	162
Arkusz 11	164
Odpowiedzi Arkusz 11	176
Arkusz 12	178
Odpowiedzi Arkusz 12	193

ARKUSZ 3

Przeczytaj uważnie tekst, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nim. Odpowiadaj tylko na podstawie tekstu i tylko własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Szekspiryzm w „Lilli Wenedzie” Juliusza Słowackiego

Aleksandra Konopka

Oto (..) fragment listu Juliusza Słowackiego do matki, napisanego 20 sierpnia 1835 r., wysłanego trzy dni później:

zakazałem, aby mi nie przysyłano książek – wziąłem tylko kilka moich ulubionych autorów i z tymi, jako to z Szekspirem i Byronem, chodzę po górach, kładnę się pod drzewami i czytam....

[...] Co poruszyło go podczas lektury pierwszego z genialnych poetów wymienionych w liście do matki? Co wieszcz zaczerpnął z dzieł Szekspira, kiedy pisał *Lillę Wenedę*?

Rozpatrywanie szekspiryzmu w tragedii wenedyjskiej w postaci pojedynczych motywów byłoby zubożeniem tego rozległego kontekstu, jaki leżał u podstaw większości dramatów Słowackiego. Z pewnością należy zwrócić uwagę na samą strukturę *Lilli Wenedy* – to tragedia w pięciu aktach, tak jak utwory Szekspira. Mamy chór, którego powołanie mogło być dyktowane chęcią powrotu do dramatu antycznego, jednak warto zwrócić uwagę, że w *Henryku V* Szekspira również mamy chóry. Obserwujemy odejście od respektowanych dotąd w świecie literackim norm klasycystycznych, czyli realistyczne przedstawienie cierpienia.

Język Szekspira, dosłowny i krwisty, odżywa w barbarzyńskiej *Lilli*. W szekspiryzmie romantycznym doniosłą rolę odgrywała stylistyka frenezji, przejawiająca się w szczególnym natężeniu obrazów trwogi, namiętności i okrucieństwa. Można dostrzec szekspirowską swobodę w zmianie miejsca akcji oraz pełne grozy efekty sceniczne, jednak przede wszystkim dramat nosi znamiona przemieszania stylów wysokiego i niskiego, co jest powszechne w dramatach Szekspira, tak urągającego klasycystycznym kanonom piękna i dobrego smaku, które zostały ponownie podważone w epoce romantyzmu.

Najwyraźniej chyba to pomieszanie stylów uwydatnia się w dialogu Rozy ze Ślazem, czyli w zderzeniu patosu z błazenadą. Wskutek zastosowania szekspirowskiej metody powstaje romantyczna autoironia – scena wygląda tak, jakby to sam autor ustami Śłaza kpiąco komentował poczynania Rozy. Co innego usprawiedliwiłoby wprowadzenie takiego kontrastu, jeśli nie celowy zabieg autora, który wychyla się do nas zza metatekstowej zasłony? Czyżby Słowacki wyśmiał w tej scenie misję narodową wieszczej poezji, własną, artystyczną frenezję, której oczywisty przesyt następuje w *Lilli*? Prawdziwych intencji nie poznamy nigdy, jednak z pewnością mamy do czynienia ze sceną tragikomiczną, groteskową.

Znamiona groteski nosi również – fatalna w skutkach – maskarada w zbroi Salmona przyodziewanej kolejno przez Śłaza i świętego Gwalberta, przy czym ten ostatni sam

Zadanie 1 (0-1)

Odnieś się do zaznaczonego fragmentu tekstu i rozstrzygnij, o jakim przejawie szekspiryzmu mówi autorka w odwołaniu do Gwinony?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2 (0-1)

Czym jest poruszona w tekście **stylistyka frenezji**?

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3 (0-2)

Frenezja występuje także w opisach rewolucji zarówno w epoce romantyzmu, jak i późniejszych epokach. Wymień utwór, w którym spotkamy ten motyw i udowodnij, że został tam zawarty.

Utwór.....

Uzasadnienie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4 (0-1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do wskazanych tekstów. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	W <i>Lilli Wenedzie</i> występuje zasada decorum.	P	F
2.	Motyw burzy, występujący w utworze wiąże się z nieuchronnością.	P	F
3.	Tragedia wenedyjska schodzi w strefę profanum.	P	F

Zadanie 5 (0-2)

Lilla Weneda nawiązuje do dramatu greckiego. Wymień 3 nawiązania (budowa lub treść).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6 (0-1)

Zapoznaj się z fragmentem tekstu Anny Renaty Nowak *Mitologia i symbolika w „Lilli Wenedzie” J. Słowackiego*:

Biorąc pod uwagę treść pieśni chóru w III akcie, instrument Wenedów symbolizuje osłabiający wpływ poezji mesjanistycznej na wolę czynu; chodzi o harfę, której muzyka usypia nawet węże, i o wyzwolenie się spod jej wpływu, gdy ognie zaczną buchać. Roza przestrzega starców w Prologu:

*Uciszcie wy rękami rozplakane lutnie,
Brońcie, by między ludzi ta pieśń nie wybiegła,
Brońcie, by grobu dusza ludu nie spostrzegła,
Brońcie, by lud nad sobą nie usłyszał płaczu;
Jeśli nie obronicie tego – potępieni!*

Rozstrzygnij, czy rola pieśni w utworze jest taka sama jak w *Konradzie Wallenrodzie* Adama Mickiewicza.

Zadanie 10 (0-35)

Wybierz jeden z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W pracy rozważ problem podany w temacie.
- W rozważaniach przedstaw argumenty, odwołując się do utworów literackich wskazanych w temacie oraz do wybranego kontekstu (np. historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- W wypracowaniu odwołuj się zarówno do problematyki utworów, jak i do sposobów przedstawienia danego problemu w utworze.
- Jeżeli w temacie wskazano tytuł lektury obowiązkowej, to odwołaj się do tej lektury. Jeżeli w temacie nie wskazano tytułu lektury obowiązkowej, to wybierz ją spośród lektur wymienionych na początku arkusza.
- Utwory literackie przywołane w wypracowaniu muszą reprezentować co najmniej dwie epoki literackie.
- W wypracowaniu przedstaw swoje zdanie i je uzasadnij.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej 500 wyrazów.

Temat 1

Rozważ, jak wprowadzenie postaci błazna, stańczyka, „idioty” wpływa na odczytanie dzieła literackiego.

W pracy odwołaj się do:

- *Lilli Wenedy* Juliusza Słowackiego
- innych utworów literackich z dwóch różnych epok
- wybranego kontekstu.

Temat 2

Dzieło nie jest zdane na zaistnienie w próżni (co byłoby niemożliwe) – jego twórca sięga po już wcześniej użyte wzorce i ustalone normy. One dostarczają mu narzędzi, zmuszają do ich wykorzystania, podsuwają artystyczne rozwiązania, mogą nawet być inspiracją. Jednak – i tu zasadniczo odmienna jakość – to wszystko, co pozwala dziełu zaistnieć, wszelkie ustanowione przez konwencje, normy, schematy, wzorce i kody, są też dla dzieła wielkim ograniczeniem i skrzepowaniem.

Andrzej Karcz *Głos stłumiony o konwencjonalności literatury*

Rozważ, jaką rolę w tekstach literackich pełni konwencja. Punktem wyjścia do rozważań uczyn fragment tekstu Andrzeja Karcz

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej
- utworów literackich z dwóch różnych epok
- wybranego kontekstu.

.....

ARKUSZ 8

Przeczytaj uważnie tekst, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nim. Odpowiadaj tylko na podstawie tekstu i tylko własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Jan Kochanowski *Odprawa posłów greckich* (fragment)

KASANDRA

Po co mię próżno, srogi Apollo, trapisz,
Który, wieszczego ducha dawszy, nie dałeś
Wagi w słowiech, ale me wszystkie prorocstwa
Na wiatr idą nie mając u ludzi więcej
Wiary nad baśni próżne i sny znikome?
Komu serce spętane albo pamięci
Zguba mojej pomoże? Komu z ust moich
Duch nie mój użyteczny i zmysły wszystkie
Ciężkim, nieznośnym gościem opanowane?
Próżno się odejmuję, gwałt mi się dzieje;
Nie władne dalej sobą, nie jestem swoja.
Ale gdzieżem, prze Boga? Światła nie widzę,
Noc mi jakaś przed oczy nagła upadła.
Owóz mamy dwie słońcy, owóz dwie Troi,
Owóz i łani morzem głębokim płynie.
Nieszczęśliwa to łani, złej wróżki łani.
Brońcie brzegów, pasterze, nie dopuszczajcie
Tej niezdarzonej goście nigdziej do ziemie!
Nieszczęśliwa to ziemia i brzeg nieszczęsny,
Gdzie ta łani wypłynie; nieszczęsna knieja,
Gdzie wnidzie i gdzie gładki swój bok położy.
Wszystki stopy, wszystkie jej łożyska muszą
Krwią opłynąć; upadek, pożogę, pustki
Z sobą niesie. O wdzięczna ojczyzno moja,
o mury, nieśmiertelnych ręk roboto!
Jaki koniec was czeka? Ciebie, mój bracie,
Stróżu ojczyzny, domu zacna podpora,
Wkoło murów trojańskich tesalskie konie
Włóczyć grozą, a twoje oziębłe ciało
Będzie li chciał nieszczęsny ociec pochować,
Musi je u rozbójce złotem kupować.
Nieprzeplacony duchu, z tobą pospołu
I ojczyzna umarła: jednaż mogiła
Oboje was przykryje. Lecz i ty, srogi
Trupokupcze, niedawno i sam poleżesz,

Strzałą niemężnej ręki prędką objeżdżon.
Cóż potym? Kłoda leży, a ze pnia przedsię
Nowa różga wyrosła i nad nadzieję
Prędko ku górze idzie. A to co za koń
Tak wielki na poboju sam jeden stoi?
Nie wódcie go do stajniej, radzę, nie wódcie:
Bije ten koń i kasze; spalcie go raczej,
Jeśli sami od niego zgorzeć nie chcecie.
Czujcie, stróże: noc idzie, noc podejrzana.
Wielki ogień ma powstać, tak wielki ogień,
Że wszystko jako w biały dzień widać będzie,
Ale nazajutrz zaś nic widać nie będzie.
Wtenczas, ojczy, ani już bogom swym dufaj,
Ani się poświęconych ołtarzów łapaj:
Okrutnego lwa szczenię za tobą bieży,
Które cię paznoktami przejmie ostrymi
I krwią twoją swe gardło głodne nasyci
Syny wszystkie pobiją, dziewczki w niewolą
Zabiorą; drugie g'woli trupom umarłym
Na ich grobiech bić będą. Matko, ty dziątek
Swoich płakać nie będziesz, ale wyc będziesz!

WolneLektury.pl

Zadanie 1 (0-2)

1.1 Określ, jaką rolę w utworze odgrywa Kasandra.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 Czy Roza Weneda przypomina Kasandrę? Co je łączy, a co różni?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....